

BULETINUL CASA ROMÂNĂ



IUNIE 1981

CONTENTS

Editorial: Zece Mai	3
<u>Pagini uitate:</u>	
"15 Mai, 1848"--Vasile Alecsandri.....	7
"Dela Nicolae Bălcescu Citire....."	7
"Zece Mai"--George Cosbuc	9
"Comoara din penar"--Dumitru Ichim	10
<u>Rugăciuni:</u> Mihai Eminescu.....	11
Romeo Dascalescu.....	12
Dorina Ienciu (Rugă).....	12
La Tropicul Capricornului--N. Iancu-Păltinișanu....	13
Deceneu--I. G. Dimitriu	18
Oameni mari și mici--Ovidiu Vuia.....	19
"Tristețe cosmică: Lui Mircea Eliade--Radu Gyr....	24
Epigramă (M. B.).....	24
Gripa--S. Fumagali	25
"Joc pentru DRUM"--Florica Bațu	29
Pagini de Istorie Literară de Nicolae Novac--	
"Mihail Kogălniceanu".....	31
"Despărțire--Mira Simian	35
"Inserare"--S. G. Theodoru	36
"Frumoasă Basarabie!--Eglantina Daschievici	36
<u>Cărți:</u> Paul Emanuel: Existența și Cuvintele	37
Mira Simian: Farmece--Aurel D. Bugariu....	38
Note	49
<u>Spicuri din Presa:</u>	
"Politica externă a Statelor Unite	41
Extras	42
Realiste Analize? C/ Gray, "Cea mai primej- dioasă decadă"	43
Exclusiv Interview with Pres. Reagan (Figaru)....	45
"Franța: marea schimbare"--Stanley Hoffmann....	46
<u>Stiri de la CRC</u>	
Hall Repairs	47
Evenimente Viitoare la CRC.....	48
Biblioteca CRC, "Garage Sale," Baptism, Memorial..	49
Acknowledgments--Members.....	50
Donators	51
Founder Notes	52
Building Repairs	53
Bulletin.....	54
May 10th Anniversary Program....	55
Congratulations.....	56
Calendar of Events	58

Buletinul Casa Română

- APARE TRIMESTRIAL -

Redacția și Administrația: 124 Montecito
Oakland, California, 94610

Redactor: ILIE SMULTEA

Redactor literar: NICOLAE NOVAC

Anul IV

Nr. 2

Desenul pe copertă: VIOREL RADU

Zece Mai

Fiecare țară își are ziua ei de sărbătoare națională, un simbol al unui mare și hotărâtor eveniment în viața națiunii respective. De această zi se leagă, de obicei, sfârșitul unei epoci de suferință, nedreptate sau o dominație exterioară și începutul unui drum nou de afirmare și de avânt. Ajunsă la capătul unui tunel întunecos, națiunea regăsește lumina și-și croște drum spre împlinirea propriului ei destin.

ZECE MAI, simbolizează această zi în viața națiunii române. Mulți dintre noi păstrăm încă vie amintirea acestei zile de sărbătoare, în care parcă și soarele strălucea altfel și clopotele bisericilor răsunau mai armonios și întreaga natură îmbrăca haină nouă. După masă tinerii se întreceau în emulații sportive, iar seara, aveau loc petreceri cu muzică și hore. Trei evenimente se leagă de această zi de sărbătoare la Români.

Primul este, instalarea Prințului Carol de Hohenzollern-Sigmaringen, pe scaunul domnesc al țării de la gurile Dunării la 10 Mai 1866.

Noul Domnitor, fusese proclamat candidat la tron de către guvernul provizoriu iar la ple-



CAROL I
Primul Rege al României

nais - soția lui Napoleon I - iar bunica după tată era o nepoată a lui Joachim Murat; deci Carol era vărul lui Napoleon III).

Această alegere pune capăt la două realități nefaste din viața culturală și politică a românilor: dominația și influența orientală și luptele pentru tron... Prin alegerea la cămașă statului a unui prinț dintr-o familie domnitoare din Vest, națiunea română își îndreaptă în mod ferm privirile și întreaga orientare spre Occident.

Al doilea mare eveniment legat de această zi, este cucerirea deplină a independenței de sub dominația de aproape 500 de ani a Imperiului Otoman, proclamată la 10 Mai 1877... Sub conducerea și iscusința militară a noului Prinț, soldații români prin vitejia și spiritul lor de sacrificiu cuceresc această independență în bătăliile de la Plevna, Grivița și Smârdan în războiul contra Turcilor, întorcându-se

biscitul care avusese loc cu puțin timp înainte, poporul român l-a ales cu o majoritate zdrobitoare -- (685.969 pentru; 224 contra) Plutind pe apele domoale ale Dunării, prințul descalse de pe vapor pășind pe pământul românesc la Turnu Severin. În același loc unde împăratul Traian, cu aproape 18 secole înainte, clădise podul peste Dunăre - ale cărui ruine încă se pot vedea - fără să-și dea seama că acest pod reprezenta totodată și puntea de naștere a poporului român. Noul domnitor crescuse în spirit prusac dar purta în vinele lui jumătate de sânge francez (bunica lui după mamă era fiica Josefinei de Beauharnais - soția lui Napoleon I - iar bunica după tată era o nepoată a lui Joachim Murat; deci Carol era vărul lui Napoleon III).

Această alegere pune capăt la două realități nefaste din viața culturală și politică a românilor: dominația și influența orientală și luptele pentru tron... Prin alegerea la cămașă statului a unui prinț dintr-o familie domnitoare din Vest, națiunea română își îndreaptă în mod ferm privirile și întreaga orientare spre Occident.

Al doilea mare eveniment legat de această zi, este cucerirea deplină a independenței de sub dominația de aproape 500 de ani a Imperiului Otoman, proclamată la 10 Mai 1877... Sub conducerea și iscusința militară a noului Prinț, soldații români prin vitejia și spiritul lor de sacrificiu cuceresc această independență în bătăliile de la Plevna, Grivița și Smârdan în războiul contra Turcilor, întorcându-se

victorioși să mărgăluțască pe străzile capitalei unei Români libere. Totuși, această bucurie fu profund adumbrată la Congresul de la Berlin din 1878, când puterea expansionistă a Rusiei, printr'un gest de ingratitude neașteptat, ceru cu stăruință retrocedarea celor trei județe din sudul Basarabiei: Cahul, Bolgrad și Ismail.



ASALTUL REDUTEI GRIVIȚA

Al treilea eveniment legat de ziua de ZECE MAI, este ridicarea țării la rangul de REGAT și încoronarea vrednicului ei prinț Carol și a soției sale Elisabeta, ca primul Rege și Regină a României, la 10 Mai 1881.

Coroana folosită la încoronare, fu turnată, în mod simbolic, din oțelul unui tun turcesc ce fusese capturat la Plevna, spre a rămâne dovadă pentru generațiile viitoare, a "eroismului românilor... și a legăturii intime dintre Țară și Suveran"...

La aniversarea Centenarului încoronării lui Carol I, de și s'a scris mult despre domnia lui, s'ar mai putea încă scrie, volume întregi.

Tributul pe care dorim să-l plătim cu această ocazie memoriei lui, este doar să subliniem ceea ce socotim a fi esențial, și anume: ORIENTAREA SPRE VEST A ROMÂNIEI. Aceasta, împreună

cu domnia înțeleaptă, iscusința administrativă și gospodărească a Regelui Carol I, au contribuit considerabil la dezvoltarea și progresul țării în toate domeniile: agricol, căi de comunicații, așezăminte și instituții sociale, științifice, academice și educative. Curente literare creatoare, printre care cercul "Junimea" își găsesc atmosfera prielnică de dezvoltare și produc unele din cele mai strălucite talente și opere creatoare ale limbii și literaturii românești.

Una dintre preocupările permanente ale acestor talente, a fost și aceea de a întinde punte înspre frații și surorile din Transilvania, Basarabia și din celelalte părți locuite de Români, contribuind la lupta pentru liberarea lor.

Acesta este sensul în care sărbătoarea de ZECE MAI, trebuie înțeleasă și păstrată.

ILIE SMULTEA

xxxXxxx



ÎNVIERE

De sub gardul prăvălit,
Gândăcelu'n smalt gătit,
Iese'n uliță, alene:

-Ce-i cu larva asta, nene?

Ii răspunde un gândac,
Stând pe-o frunză de copac:
-Cum, nu știi? ...Nu ai aflat?

Azi, Hristos a Inviat!

Sergiu Grossu

Pagini uitate

15 MAI, 1848

Fraților, nădejde bună! Fiți cu toții în veselie,
Cerul însuși ocrotește sfânta noastră Românie.
Azi e ziua de mărire a întregului popor
Care singur își croiește dulce mândru viitor.
Priviți cerul cum se întinde, ca o mare înseninată
Priviți soarele ce-aruncă, o lumină înflăcărată
Priviți văile nflorite, codrii, munții înverziti
Cerul, soarele, pământul, astăzi sunt împodobiți
Căci e ziua mult dorită, căci e ziua mult măreată
Unde falnic se ridică România îndrăzneată.

Fraților! nădejde bună. Azi sub cerul fără nori
Libertatea, România se întâlnesc pe câmp cu flori
Și însoțesc în fața lumii a lor veșnică nfrățire
Dup'o luptă dureroasă și fatală despărțire.

Fraților! nădejde bună. Viitorul ce urziți
Va fi vrednic de trecutul, al strămoșilor slăviți
Bărbăția și unirea între noi de-acum domnească
Și strigați în libertate: România să trăiască!

VASILE ALECSANDRI

DELA NICOLAE BĂLCESCU CITIRE:

...Fraților Români! Niciodată încrederea în
viitorul României, una mare și nedespărțită, nu
a eșit din inima noastră. Niciodată desunirea
nu va fi păcatul la care vom cădea. Datoriile
care le avem către Patrie nu sunt încă împli-
nite, sângele nostru este al vostru, virtutea
noastră este a voastră, noi le crutăm pentru

voi, pentru mântuirea țării, când ceasul sculării popoarelor și al biruinței lor va suna; și acest ceas nu este departe. Dar acest ceas atât de mult așteptat, acest mare și glorios viitor tot omul cu credință în inimă îl vede, îl atinge ca să zicem așa, cu degetul; pentru că acela carele a suferit ca lumea, dela o margine a Europei și până la alta să fie un minut zdruncinată și plină de sânge nu a suferit-o, decât pentru ca triumful democrației să fie mai grabnic, mai statornic...

*

... sufletu-mi te slăvește încă, înzeită libertate; și, deși oamenii sângiurilor au învelit cu maramă neagră dulce fața ta, crede că va veni ziua fericită, ziua izbândirii, când omenirea întreagă se va scula spre a sfâșia acest văl și dușmanii tăi se vor împietri la vederea soarelui tău de lumină: atunci nu va mai fi nici om rob, nici nație roabă, nici om stăpân pe altul, ci domnirea Dreptății și a Frăției...

*

... Această poziție a luat Rusia de dușmană a orice îmbunătățire vom să facem în țară, de dușmană a viitorului nostru național, despotismul și împilarea cu care ea amenință Europa, panslavismul ce ea organizează și prin el vrea să ne înghiți, ne impune îndatoriri nouă, ne silește să căutăm în grabă a dobândi toate condițiile de putere, ca să-i putem sta împotrivă.

Aceste condiții de putere de care avem nevoie nu le putem găsi decât în solidaritate tuturor Românilor, în unirea lor într-o singură nație, unire la care sânt meniți prin naționalitate, prin aceeași limbă, religie, obiceiuri, sentimente, prin poziția geografică, prin trecutul lor și în sfârșit prin nevoia de-a se mântui...

XXx

Zece Mai

În ziua cea sfântă și mare
La zecelea luni lui Mai
Se vede-o ciudat'arătare,
Pe-un dela dela Plevna, pe-un plaiu!

Și-ascultă, căci tunul azi cântă
Depart'e'n iubitul pământ,
Puternic ca'n ziua luptării,
Dar altfel de cântec mai sfânt.

Când zorile încep să s'arate
Acolo'n tăcutele văi,
Din groapă ies moartele cete,
Deapururi jalnici flăcăi.

Vi-e teamă că n'o să mai cânte
Că moartea ea fuse'n zădar,
Dar țara trăiește! Iar tunul
Ce limpede-o spune și rar.

Ei vin de prin locuri pe care
Ca vechile răni le cunoști,
Pe unde-au stat șanțuri odată
Redute și taberi și oști.

Și-ascultă, iar țara-i departe,
Sunt dealuri la mijloc și văi,
Și râul cel mare-i desparte
De mame pe bieții flăcăi.

Striviți și cu mâinile rupte
Și galbeni ca'n jalnucul loc
În ziua sălbatecei lupte
Când bieții pieriseră'n foc.

Și moartea cea vecinică nchise
Pe urma-le triste-le-i porți;
Dar moartea lor viață ne dă:
Ferice de-asemena morți!

Fac roată și-o rugă murmură
Iar Valter și Sonțu și toți
Mai-marii ce'n frunte căzură
Stau jalnici acolo'n tre soți.

Iar ce-or fi șoptind ei pe vremea
Ce-ascultă cântarea de tun
Eu nu știu, căci nimeni nu poate
Pe morți să-i aducă ce spun.

Și stau cum stă omul ce-ascultă
Și nici o mișcare nu fac;
Așteaptă cu grijă și spaimă
Un semn de departe și tac.

Dar cred că se roagă, sârmânii:
"Noi liberi pe voi v'am făcut
Iar Tatăl din cer să vă aibă
De-apururi sub sfântul Său scut!"

Deodată ei capul ridică
Dau chiot și'n zare privesc
Spre țara din care iesiră,
Spre scumpul pământ românesc.

GEORGE COȘBUC



Pentru a dobândi INDEPENDENȚA de sub
jugul Otoman, armatele române, trec în
marș, Dunărea.



Comoara din penar

Vacanță de Paști! Biserica de lemn înmiresmată de acorduri arhaice, lângă ingerii de tămâie imi păstrează un golf al copilăriei tănuț de oraș, tănuț de oameni, înconjurat de locuri cu verdeață unde nu este durere, nici întristare, nici suspin. Pe malul acestui golf, unde icoanele se strâng în sobor, iar lemnul pictat de meșter e sublimat în jocuri policrome de lumini am coborât într-o seară de denie. Primăvara s'a inversat în anotimp de toamnă și era o lumină stranie sub zodia merelor, gutuilor și a nucilor. Doamne, și cerul cât era de curat în acea toamnă când mi s'a spus că voi merge la școală! Guma și creioanele le purtam în buzunar, iar în penar ascusesem câteva pene de gaită, câteva cioburi colorate, sfârleaza făcută de bunicu' și o cruciuliță care mă apăra de „domnu'”. Nimeni nu-mi cunoștea comorile ascunse în penar și eu eram fericit pe coridoarele nesfârșit de lungi și întunecoase mirosind a vopsea proaspătă și toamnă târzie.

Dar a venit iarna și-au adormit cărările spre școala de piatră. Plecând la alta, am lăsat în odaie penarul cu comorile vrăjite de munți. A rămas talismanul cu safir albastru, reflectând în mii de nuanțe sfielile unui copil crescut la munte, care nu cunoscuse decât din cărți jucăriile copiilor de la oraș.

De la școala a doua m'am întors în vacanța de Paști cu o mândrie copilărească pentru că știam „Ingerul a strigat”. În ogradă am găsit penarul copilăriei transformat în teicuță, din el bând apă pușorii de găină abia ieșiți din ou. Cu un abur de viață în ei semănau cu poveștile care veniseră împrejurul penarului ca niște taine de noapte descântând o candelă de lemn. Dar unde era talismanul cu care desculam castelele și vremurile cu împărați sfătoși și păsări năzdrăvane? Unde acele comori mărunte și neprețuite? Pe geam am găsit cruciulița. Raza de soare ridica din lumini și umbre o Golgotă. În vârful ei era copilăria răstăgănită pe cruce. Copacii care i-au fost prieteni nedespărțiți se tânguiau cu freamăt adânc și pustiu și nu era cine să-i mângâie. De pe cruce ochii albaștri ai copilăriei se stingeau în clopote de denii. Am mers cu sufletul urcând pe fiecare colină sonoră de clopot încondeiată în aer. În timpul celor 12 evanghelii glasul trâmbiței de argint și toporaș a strigat deasupra Golgotei. Mormântul a rămas gol și noaptea l-a umplut cu rouă. Puii stelelor abia ieșiți din veacuri și tăcere se strângeau însetați împrejurul lui. Glasul de trâmbiță cobora de dincolo de atmosfera ceasului, din afara declinărilor de timp. Glasul de trâmbiță cobora pripoarele cerului logodit cu fluierul și vioara, iar florile de munte simple și curate se deschideau ca un vis de copil în care ingerii albinelor vin cu făclii de lumină.

Și glasul de trâmbiță a strigat a treia oară și copilăria a înviat aburind-mi geamurile cu toate colindele mioarelor și cântecele de stea risipite prin tăcerile fulgilor. A înviat cu ouăle roșii, cozonacii, pasca, scrânciobul și obiceiurile de Paști. Trebuia să învie, să stea alături de mine cu părul de inger blond și cu ochii albaștri pentru ca amândoi să ne apropiem de leagănul Cuvântului și să ne împărtășim cu lumina Invierii, când biserica devine univers și punctele cardinale se deschid în coruri de Hristos a înviat, ca un crin sonor la picioarele Mântuitorului.

DUMITRU ICHIM



RUGĂCIUNE

Crăiasă alegându-te
Ingenunchem, rugându-ne,
Înaltă-ne, ne mântue
Din valul ce ne bântue,
Fii scut de întărire
Și zid de mântuire,
Privirea-ți adorată
Asupră-ne coboară,
O, maică prea curată
Și pururea fecioară,
Marie!

Noi ce, din mila sfântului
Facem umbră pământului
Rugămu-ne 'ndurărilor
Luceafărului mărilor.
Ascultă a noastre plingeri
Regină peste îngeri,
Din neguri te arată
Lumină dulce clară,
O, maică prea curată
Și pururea fecioară,
Marie!

MIHAI EMINESCU

RUGĂCIUNE

Doamne, ascultă-ne rugăciunile cum îți ascultăm noi poruncile,
Binecuvintează-ne holdele și juncile.

Întărește-ne brațul și pieptul de muncă,
Pruncilor și nevestelor bucurie le-aruncă.

Inverzește-ne pădurile, pasărilor dă-le cântece,
Culmile munților vremea s'o sp'ntece.

Doamne, ceartă apele prea mari să nu crească,
Potolește soarele să nu ne schimbe pormbul în iască.

Dă-ne, Doamne, cerul după cum ne-a fost;
Numai așa vom pricepe de ce ne-ai dat un rost.

Du-ne, Doamne, înapoi la casele sfărâmate de vânturi,
La frații de sânge, de lege și de-avânturi.

Sau de vrei să me'ntoarcem prin sabie și foc,
Fă-ți vrerea poruncă și ne-om urni din loc.

Ascultă-ne, Doamne, rugăciunile cum Te-am ascultat noi totdeauna,
Sau amestecă-ne cu pământul, sau fă-ne din nou una.

ROMEO DASCALESCU

RUGĂ

Fă Doamne lumină în sufletul meu...
Că'n loc de Sânziene
În cuget mi-au înflorit buruiene
Că adevărul îl cununa cu minciuna...
La față m'am schimbat odată cu luna...

Fă Doamne lumină în sufletul meu
Să dărâm de pe soclu zeii slugarnici...
Cu tărie neînțeleasă
Să lovesc în urcioul de lut
Plin cu invidie și orgoliu.

O, clipele, ca viermii harnici
Mi-au ros de pe os veșnicia...
Ochii se sting sub albeață...
Nu știu când e seară,
Când e dimineață.
Pala regală mi-a ros-o molima...
Lumină vreau
Să'nșir mărgăritare,
Să clădesc pentru Tine
Altare ...
Umilită să fac spre Golgota
Întăiul pas ...

Fă Doamne lumină în sufletul meu!

DORINA IENCIU

N. IANCU-PĂLTINISANU:

LA TROPICUL CAPRICORNULUI

Trenul aleargă cu o viteză relativă, linia ferată nefiind tocmai din cele mai bune. În special terasamentul e îngrijorător de superficial construit. Am fi însă nedrepti dacă am imputa aceasta exclusiv indolenței braziliene. În bună parte terenul însuși e de vină, căci sub pătura subțire de humus care s'a așezat în decursul vremii la suprafață, la nu mai mult de un metru, solul e nisipos. În vremuri nu prea îndepărtate, fremătau prin aceste locuri, valurile oceanului.

De mai bine de o oră, de când am părăsit stația Posto, privind pe geamul compartimentului, n'am văzut altceva decât "mato" - junglă braziliană, acel crâng des, întretesut de hățiguri și liane, care într'adevăr pare de nepătruns. Peisagiul e mereu același. Din când în când, verdele monoton al junglei este străfulgerat de un roșu liliachiu: sunt tufișele de "Jacatirao", cari tocmai acum sunt în plină floare. Pe ici pe colo, din mijlocul mato-lui, apare trupul svelt a câte unui "coqueiro" - palmier, iar pe lângă gări, cari sunt destul de departe una de alta, se văd grupuri de eucalipti, plantați de mână omenească... Sus în văduhul de un albastru pal, nu arareori văd rotind stoluri întregi de "urubu", - prea cunoscutul "agent sanitar" al acestor meleaguri.

Din ce înaintăm, terasamentul devine tot mai rău. Trenul balansează îngrozitor. În tot momentul ai impresia că va deraia. Aflu dela un călător, un "campones" (țăran), - că acum o săptămână, nu departe de halta Verde Mar de care tocmai ne apropiem, ar fi sărit trenul de pe linie. Accidentul n'a avut nici o urmă

mai gravă. Vagoanele au fost repuse pe linie cu ajutorul unor cricuri speciale, trenul sosind la destinație cu două ore de întârziere. Accidente de felul acesta nu sunt rare pe linia Santos - Jaquía...

Cu un fluerat răgușit, trenul își face acum intrarea în stația Suarao. O casă acoperită cu țiglă, având două încăperi și un "armazem" (magazie) alături, constituie gara, a cărei nume se vede pe o tablă albă, scris cu litere negre.

Speriate de flueratul locomotivei, stoluri de păsări negre, scoțând strigăte ascuțite, se refugiază în sbor grăbit spre "mato"; sunt așa numitele "Bem-te-vi", păsări de mărimea mierlei noastre, botezate astfel de popor după strigătul lor caracteristic (bem-te vi; te văd bine)!...

Cobor. Odată cu mine mai coboară câțiva viligiaturisti, veniți să-și petreacă concediul la malul oceanului; în fața gării, doar la cincizeci de metri se află un hotel, care oferă oarecare confort vizitatorilor. După cum aflu, Duminicile și Sărbătorile, e plin de lume venită mai cu seamă din Sao-Paulo. De altminteri, acest hotel, care în mare parte e opera unor români, este centrul micii localități în devenire. În jurul lui și prin apropierea stației se află risipite cele câteva case sau bungalouri de vară, cari împreună constituie Suarao-ul - nume de origine indigenă. Imediat în spațiile hotelului, începe jungla, care se întinde aproape până la poalele șirului de munți ce se văd în depărtare. Pe stânga, la cel mult 200 metri, se zărește cenușii-verzui al oceanului frământat neconținut de valuri mari și înspumate: Oceanul Atlantic.

Traversez cele două linii de triaj, pe cari se înșirue vagoane de marfă, încărcate cu bame. Doi flăcăi, de culoare arămie, îmbrăcați în tricouri albe murdare și pantaloni găuriți, amândoi desculți, iar pe cap purtând niște pălării enorme de pae, îmi ies în întâmpinare.

- Bom dia!

Salutul lor îmi aduce aminte că amiaza n'a

trecut încă, deoarece după amiază brazilianul nu te mai salută cu bună ziua, ci cu "boa tarde". Cred că numai limba portugheză are această curiozitate.

Sunt condus de-alungul unei linii înguste de exploatare, pe care se află garate o serie de vagoane cu banane. Urc însfârșit într'un vagonet micuț-patru roțile cu o platformă din scânduri. Mie mi-s'a rezervat un loc de șezut pe o ladă răsturnată cu fundul în sus. Cei doi flăcăi, urcă și ei și vehicolul se pune în mișcare, mânat de două perechi de brațe vânjoase, cari mănuesc cu dexteritate doi pari lungi asemenea plutașilor noștri depe Bistrița.

- "Asta-i curat barcă pe uscat." îmi zic în gând.

Vagonetul și-a luat acum vânt, - cred că în mai puțin de un minut a atins o viteză de 50 Km. pe oră. Și am fi continuat desigur cu această viteză, dacă linia ar fi fost mai solid construită. Dar cum nu era cazul, încetinișăm mersul. Traversele erau pe alocuri putrezi... sau lipseau chiar cu desăvârșire.

Ne aflam acum în plin "mato"... Pe ambele părți ale liniei, desig de nestăbălit, cu tipicul aspect tropical. Majoritatea copacilor din "mato" nu sunt prea groși. Coroana lor de frunze, purtată de crengi noduroase, ce iau uneori îndoituri bizare, se găsește tocmai la vârf și are aspectul unei umbrele întoarse în sus. Tot felul de plante agățătoare și parazite, printre cari și o specie de orchidei cu flori minunate sug vloga acestor copaci, făcându-i să îmbătrânească și să moară înainte de vreme... În semi-umbra acestor arbori, cari în general se găsesc la distanțe destul de mari unul de altul, o vegetație bogată și încălțită se țese într'un haos pitoresc, prin care, doar înarmat cu un sătâr special, îți poți tăia cale. Fel și fel de arbuști și tufe, cari ajung o înălțime de 2 și chiar 3 metri, buruieni gigantice, cu frunze lucioase ca oglinda, catifelate sau pline de țepi veninoși se îmbulzesc la lumină și-și dispută



dreptul la viață. O specie de cactuși cu flori roșii ca focul, alături de orchidei albe și liliachii, colorează verdele monoton al acestui crâng tropical.

Trebue să mărturisesc că îmi făcusem cu totul altă idee despre orchidei înainte de a păși pe pământul Braziliei. Îmi închipuisem că această mult cântată floare a zonelor tropicale și equatoriale răspândește un parfum cu adevărat îmbătător... Am fost foarte decepționat constatând că toate cele 15 specii de orchidei pe care am avut prilejul să le cunosc de când sunt în Brazilia, deși înfloresc în cele mai variate și minunate culori, sunt complet lipsite de orice parfum. Cea mai comună dintre orchideile ce cresc în regiunile din jurul tropicului, pare a fi *Cattleya labiata autumnalis*, ale cărei petale sunt albe, având un discret desen liliachiu. Seamănă cu irisul nostru de bălță, crește însă cu predilecție pe rădăcinile sau pe trunchiurile copacilor putreziți.

Din adâncul junglei, mii de glasuri răsună într'un concert fără de sfârșit. Sunt în primul rând greeii și coropionitele; apoi broaștele care se adună pe lângă vre-o băltoacă, orăcâind pe toate gamele. Sub seară mai cu seamă, concertul greeilor și al broaștelor devine deadreptul asurzitor. Între broaște, există una, o specie curioasă, care are un glas cu adevărat impresionant. Auzind-o, îți

pare că ai de-aface cu cine știe ce animal anti-deluvian. Sunetul ce-l scoate seamănă cu acela al buhaiului cu care umblă flăcăii noștri. Apoi vin sumedeniile de păsări, de tot soiul, cari populază crângul brazilian. Ici și când, un ciripit sau un tril melodios, îmi pare atât de cunoscut; parcă ar fi cintezoii sau mierla dela noi. Totuși cele mai multe din glasurile acestea, îmi sună cu totul streine și deadreptul bizare în urechi.

Celso, vlăjganul cu ochii de vultur și pielea ca arama, se oprește câteva clipe din "vâslit" și îmi povestește cum, înainte cu o lună, a reușit să vâneze, aproape de apa Itanhaemului, o panteră... Desigur, un succes vânătoresc, căci, în apropierea litoralului, nu se mai întâlnesc decât rar de tot aceste feline.

Minunați în culori sunt fluturii Braziliei, și uneori de mărimi impresionante. În comparație cu un astfel de fluture uriaș, numit de băștinagi: "beija-flor", adică "sărută-floare", cea mai mică și delicată pasăre a acestor regiuni, apare cu adevărat o jucărioară. O plagă serioasă o constituie însă legiunile de furnici, cari pe alocuri se întâlnesc cu milioanele. La fel și șerpii.. În pădurile Braziliei - și în special în regiunile Amazonului - mișună o varietate de șerpi veninoși. Astfel, printre cei mai cunoscuți și în același timp extrem de veninoși șerpi cari se pot întâlni în junglele dela tropic, tin să amintesc șarpele Urutu, Jacuçu și Cobra-Coral. Această din urmă, de culoarea coralului, cu un desen minunat în alb și negru, seamănă izbitor cu o altă varietate de Cobra-Coral, care nu e otrăvitoare. Deosebirea constă doar în anumite detalii ale desenului pieii, și în aceea că șarpele coral veninos ajunge o lungime de maximum 70 - 80 centimetri, pe când celalalt trece de un metru. În general, șerpii Braziliei nu sunt de mărimi extraordinare. Singur șarpele Boa Constrictor, care nu e otrăvitot, însă la fel de primejdios din cauza puterii lui colosale, ajunge o lungime de 6 metri, fiind astfel cel mai mare dintre șerpii continentului Sudamerican. Mușcăturile șerpilor veninoși enumerați mai sus, sunt mortale,

În cazul că victima nu-și face injecția prescrisă în cel mult 30-50 minute din clipa în care a fost mușcat. Cazurile mortale, mai ales în interiorul țării, sunt de altfel, destul de frecvente...

I. G. DIMITRIU:

DECENEU

În mijlocul mulțimii 'ncest coboară,
Bătrânul sacerdot, uitat de vreme,
Temut de toți, de nimeni nu se teme
Grădește pentru cea din urmă oară.

Spre vânători își 'nalță 'nalta frunte
Și-adâncul îl învaluiș' n mister,
El tâlcuie poruncile din cer,
Moșneagul dărz ăe vâcusește 'n munte.

Ca un vultan privirea își răpede
Spre marea de norod încremenit...
E-un soare roș și dă spre asfântit
Și'n vorbele-i mulțimea se încrede.

- "V'ati năvălit în cele orânduite
Și-ati încălcat voința cea de Sus!
Din peșteră mânie v'am adus,
N'ati ascultat de cele poruncite".

Să ardeți buruiana blestemată,
Ca tihna să pogoare peste voi!
Țăria sufletească se-află 'n noi,
Dar hirea omenească nu o cată

Mulțimea 'n valuri tainic se pornește,
La cuta frunții magului sihastru...
S'a 'ntunecat. Pe cerul cel albastru
Crai nou argintu'n praf își risipește.

Oameni mari și mici

de OVIDIU VUIA

ROMUL LADEA - IOVAN IORGOVAN



Miorița și legenda Mesterului Manole sunt desigur reginele încoronate ale eposului român, cel fără de moarte. Mai puțin cunoscut dar pășind mândru prin frumusețea lui la nunta de aur a spiritualității românești, se arată a fi și mitul lui Iovan Iorgovan.

N. Cartoian, în cartea sa "Cărțile populare în literatura românească" analizând legenda

lui Iovan Iorgovan relevă legătura acesteia cu povestirea religioasă a Sfântului Gheorghe în lupta cu balaurul. Printr'o doctă trecere în revistă, autorul arată că acest motiv este prezent în mai toate credințele populare, figurând în "O mie și una de nopți", cât și în tradiția japoneză, în mitologia greacă aparținând aventurii lui Perseu și Andromeda.

În Banat, legenda lui Iovan Iorgovan pare să fi venit din sudul Dunării, și anume din Sârbia, în limba sârbă "Iorgovan" înseamnă liliac, această împărțindu-se în unele regiuni în biserici de Sfântul Gheorghe. În afara de lupta cu șarpele-balaur, corespunzând mitului șarpelui atât de popular, legenda e pusă în legătură și cu existența muștei columbace: Iovan Iorgovan taie cele 11 capete ale șarpelui-balaur, lăsând să scape unul din care ascuns într'o peșteră se vor naște muștele columbace veninoase, omorând vite și oameni. Bogrea apropie acest fragment privitor la musca columbacă de o poveste sardă extrem de asemănătoare.

Cu toate influențele suferite, Iovan Iorgovan așa cum arată O. Densusianu, este un erou autentic al folclorului nostru în el oglindindu-se cu prisosință proprietățile stilistice ale neamului.

Așa de pildă, Iovan Iorgovan rănește întâi șarpele-balaur, acesta reușind să se ascundă în Cerna. Eroul cunoscând limba apei va ști să vorbească Cernei, în așa fel încât râul îi va face loc oprindu-se, pentru a găsi pe șarpe și în cele din urmă să-l ucidă într'o înclăstare titanică. Este aici exprimată înfrățirea poporului român cu natura, așa cum o găsim în Miorița sau în poeziile lui Eminescu, înfățișând unul din caracteristicile fundamentale ale sufletului românesc, născut și crescut în pădure, în codru și lângă ape, matrice spirituală delimitată cu viziune inspirată de filozoful Lucian Blaga.

În continuare, după versiunea lui Densusianu, Iovan Iorgovan este transformat într'o stâncă de piatră pe când trecea Cerna, probabil ca pedeapsă că nu dăduse ascultare unei fete ce-i ceruse ajutorul. În alte variante, e vorba de iubirea dintre Iorgovan și o tânără salvată din ghiarele Leviatanului, uneori cu urmă de incest - ea fiindu-i soră - alteori, cu taina nuntii cosmice.

Ceace înseamnă că eroul se va întoarce în sânul aceleiași naturi, închizând un ciclu perpetuu de metafizică ce nu se poate elibera din granițele concretului, unde moartea e tot un fel de ospăț, având goști stelele și luceferii.

Desigur mitul lui Iovan Iorgovan merită o analiză mult mai minuțioasă decât cea făcută acum de mine, numai că eu am ajuns la el plecând dela un artist din a cărui imaginație, eroul de pe Cerna, s'a născut la o nouă viață intrând prin mâinile lui în veșnicie... Este vorba de sculptorul Romul Ladea, cel ce timp de aproape un deceniu (1925-1935) a fost stăpânit de umbra legendarului erou, căutând să-l prindă în tiparele nemuritoare ale sculpturii.

Dintre multele lui viziuni asupra lui Iovan Iorgovan se relevă ca cele mai fidele crezului său, o statuie și două basoreliefuli, în lemn, proiecte pentru o lucrare mai mare, rămasă nerealizată.

Intr'una Iovan Iorgovan este redat în scena clasică a sa, călare, în lupta cu șarpele-balaur. Desigur motivul ne duce la nenumăratele reprezentări artistice ale Sf. Gheorghe, acesta fie că este pictat pe sticlă de meșterul anonim, fie că aparține lui Rafael, în o pictură a lui din tinerețe, aflată la Luvru... Față de aceștia, eroul lui Ladea apare gol, ca o masă de mușchi, denotând de la început că nu are legătură cu niciun sfânt fiind zidit din piatra cea dură a Semenicului, construit pară din bucăți de granit puse unele lângă altele. Pentru cei obișnuiți cu anatomia perfectă a nudurilor lui Michelangelo, locul acesta nu e de recomandat. Căci formele și mușchii lui



Iovan Iorgovan de Ladea aparțin nu unui om ci unui fiu al pământului, de fapt un fel de metaforă a sculpturii. Căci acest Iorgovan este format din cuburi și dreptunghiuri de lemn, descriind un cubism sculptural, ceranian, înălțat însă în circumferința canonului monumental, titanic, departe de ciclopul monstruos al lui Picasso. Chipul și membrele trupului sunt torsionate, chinuite, având ceva neterminat în ele, deci fără contingentă cu fabulosul barocului, undeva născând încă acoperite cu neguri, contururi imprecise siluetate, asemenea unor vise, Himere ale unui alt Paciurea.

Acest lucru reiese și mai evident din a doua versiune, Iovan Iorgovan fiind reprezentat într-o viziune de vis, pierzând orice logică a

realului, corpul său apare amestecat cu cel al gârpelului și al calului. Ladea aplică așadar un expresionism în vecinătatea versurilor ciopli-te cu dalta în stâncă, ale lui Aron Cotruș, nu în zadar au fost prieteni, robiți de figura marelui HORIA:

"de jos
te-ai ridicat drept, pietros, viforos
pentru morți,
pentru cei săraci și goi, pentru toți...
și-ai despiciat în două istoria,
țăran de cremene
cum n'a fost altul să-ți semene,
Horia!...

Și fiindcă vorbim de expresionism în sculptură, gândul ne poartă la Barlach, cu figurile sale spiritualizate, parcă ar fi cântece în piatră, orgi sub vitraliile ogivale și prelungi ale conștiinței. Dar cât de deosebit este expresionistul nordic, meditativ și mistic de cel în acțiune și concret al meridionalului Ladea!

Luminii cu penumbre a Nordului i se opune argintul bogat al soarelui, muritorul fiind redat nu prin imaginea lui interioară ci chiar de statura sa fizică mult mărită ca a oricărui erou descălecat din mitologie. Eroul lui Ladea se arată sudat cu solul țării, o plantă de lut al lui, în aceeași măsură primitiv și teluric, își trage seva originalității din sângele părinților, meleagurile sale natale trăind prin el,

Ridicând meșteșugul țăranului bănățean la rang de artă universală, Ladea prin Iovan Iorgovan împlinește una din marile lui realizări, înscrisă nu numai în destinul său artistic, dar și în cartea de aur a sculpturii românești.

Așadar, IOVAN IORGOVAN este sufletul viu al maestrului, rămas printre noi, floare de liliac a drumului albastrui dintre Dunăre, Cerna și Mureș, Țară a Banatului.

OVIDIU VUIA



Tristețe cosmică

Lui Mircea Eliade

Dorm mările și asprele faleze.
Nu-i nicăieri o rană să se vadă,
dar o durere rece de zăpadă
s'a ntins peste genuni să scânteieze.

Și parcă lacrimi mari încep să cadă
și parcă toate lumile sunt treze
și sferile pornesc să sângereze
în liniștea vibrândă ca o spadă.

Abisul, timpul, marele ntuner
se scoală nct în vechea lor treime
și bat în pulsul miezului generic.

Și tot mai pur, din via adâncime,
se naltă plânsul cosmosului sferic
și geamătul tristeții anonime.

RADU GYR

EPIGRAMĂ

pe marginea curentă a
literaturii din Exil:

În lumea asta prăfuită
Nu știu ce praf să'nghit acum:
Să'nghit: "PRAFUL DE PE TOBĂ",
Sau poate, praful de pe... "DRUM".

M. B.

S. FUMAGALI:



GRIPA

Când se așază pe scaun, întâlnește în oglindă
o expresie întunecată, din strâfundul căreia
ochii priveau cu îngrijorare.

- ...Și părul? se informă frizerul.

- Întâi barba!

- Și pe urmă părul?

- Ai un brici care taie bine?

Meșterul zâmbește, făcând lama de oțel să strălucească, în dansul pe curea. Dincolo de stratul de săpun, barba izbucni cu o pădure de țepi negri, amintind imense armate medievale, văzute din turnul unui castel. Briciul porni prin ea, vibrând, opintindu-se, scrâșnind.

- Te-am rugat să îmi dai un brici bun...

- E foarte bun!

- Unul mai bun!

Ales cu grije din trusă, noul brici se ridică în aer ca o sabie dând onorul, înaintea defilării și coboară, vitejește, în lanul de țepi.

- Vă supăra?

- ... Merg...

Găfâind, briciul-sabie taie în rândurile dese ale mulțimii de sulici, doborând puzderie.

- Aveți o barbă cumplită... Dar v'am pus un brici ca ghilotina!

Degetele clientului merg, tiptil-tiptil, pe urmele ghilotinei-brici, ca pașii desculți ai unor condamnați.

Cu o mișcare tehnică, meșterul trimite săpunul de pe brici în chiuvetă, șterge lama, cu o blândă mângâiere, pe podul palmei și închide instrumentul.

- Aici, încă puțin, arată clientul suprafața cuprinsă între maxilarul inferior și perciu-nul stâng.

- N'am dat?!

- Uite, aici!

Meșterul scoate o pereche de ochelari și descoperă prin ei, suprafața nebarbierită.

- Mă scuzați!...Nu știu cum n'am observat!

Briciul trece, oftând, prin miriștea obrazului.

- Și dincoace puțin.

- Bine, dar...

- Numai puțin!

Briciul seceră și pe obrazul celălalt.

Meșterul clatină capul cu păr puțin și face, în gând, un calcul meschin de cifre.

- Aplecați-vă, spune clientului, deșurubând robinetul cu apă rece.

- Încă nu...

- ? ! !

- Iată, zice clientul arătându-i fața nebarbierită.

- Cum naiba?! Adineaori v'am ras.

- Privește!

Destul de ciudat: fața clientului este plină de fire negre, dese, aspre ca o sârmă încolăcită.

- Domnule, m'ați pus să schimb briciul, v'am ras și contra și încă o dată! Eu am terminat!

- Însă eu am rămas nebarbierit!

- Totuși, nu înțeleg!...

- Nu te enerva. A crescut.

- Când?

- Adineaori, până ai strâns briciul.

- N'am mai văzut așa ceva!

- E un caz rar... Nu te neași. Mai treci o dată, cu briciul, repede.

Contrariat, meșterul pornește cu lama-hârșt, hârșt - în sus și în jos, freacă bine pielea cu apă și îi aplică o compresă caldă, ținând-o strâns pe fața clientului.

- Să nu se irite pielea, motivează prezența compresei.

Capul clientului execută un balans, cu semnificație de negație.

- Ba se irită, după cât am dat!

Meșterul schimbă compresa, udându-o din nou, la robinetul de apă caldă și iar o așează pe obraz.

- Vă rog să stați liniștiți.

- ...

- Nu mișcați!

- ...

- Stați, domnule!

- ...

- V'am rugat. E spre binele d-voastră!

- ...

- Cum doriți! Eu nu v'o țin cu forța.

Și îi scoate compresa, privindu-l cu deza-probare. În aceeași clipă rămâne uluit:

- A crescut la loc...!!

Clientul dă, abătut, din cap.

- Așa este. În timp ce d-ta apăsați compresa, ea se zbătea dedesubt și creștea.

- ... Domnule... eu...

- N'ai nici o vină. Înțelege-mă și pe mine: trebuie să mă barbieresc.

- Dar cum?... Înainte cum făceați?

- E nevoie de răbdare. Asta-i o barbă grea; cere efort.

- Până acum barbieream 10 clienți.

- Cred..., însă nu pot pleca așa...Plătesc oricât, numai să fiu barbierit.

- ... Și n'o să crească imediat?

- Nu trebuie lăsată.

- Adică?

- Unde vezi că iar crește, razi. Privește în urmă și razi.

- Cum e posibil să crească atât de repede?

- Nici un medic n'a reușit să explice. Au încercat.

- Ați fost și la medic?

- Am fost internat, s'au făcut experiențe, am fost adormit, m'au supus unor operații faciale... Într-un timp barba creștea fără întrerupere. Dacă n'o băbierau din oră în oră, acoperea gura, nasul, ochii, mă sufoca... Dimineața mi-o tăiau cu foarfeca, mai înainte de a o bărbieri.

- ... Poate glumiți...

- Te asigur că nu. În cele din urmă, n'au avut ce face și m'au scos din clinică... De azi dimineață, merg din frizerie în frizerie... Sânt exasperat!

- Și de când povestea asta?

- Cam de aproximativ 8 luni.

- Și mai înainte?

- Mai înainte mă băbieram la 2 zile.

- Și... cum ați ajuns așa?

- Mai întâi a fost o gripă...

Meșterul se întrerupse din băbierit.

- Nu te opri!... Da, o gripă a fost. Febră, greață, și pe urmă barba asta... Creștea, mă rădeam, creștea, iar mă rădeam... La servicii mi se atrăgea atenția să vin bărbierit... Aveam mașina de ras la mine, cu tot ce trebuia... dar inutil...

- Gata! Clătiți-vă singur.

- O clipă!

- Ce mai e? V'am ras până la sânge.

- Dă-mi mie un brici și la d-ta pe astălalalt. Să mergem în același timp, să nu poată crește neuniform.

- Nemaipomenit, mormăie meșterul, cu picături de transpirație pe frunte.

Clientul se ridică, își pipăie fața care a și început să se umbrească, și pleacă lăsând banii pe măsuta meșterului.

- Fug, să nu crească prea tare.

Meșterul își strânge sculele și rânduiește măsuta, vorbind singur. (Ță, ță, ță...)

Responsabilul unității se apropie de el, îl trage de o parte, să nu se audă împrejur și fixându-l cu privirea severă îi spune abia stăpânindu-și indignarea:

- Dacă se mai repetă mascarada asta, cer mutarea d-tale în altă unitate.

- Ce vină am eu?

- De ce l-ai lăsat?

- Ce puteam face? Să-l dau afară?

- Cum adică - explodează celălalt - stau clienții și așteaptă iar d-ta te distrezi cu spânul ăla, jucându-vă de-a bărbieritul?

- Care spân?!...!

- "Care spân?!...! Clientul d-tale! N'avea fir de păr în barbă.

FLORICA BAȚU:

JOC PENTRU DRUM

mă cheamă - dar cine? - la drum
...drum de nedrum și altcum.

m'asteaptă mașina la scară -
taxiul cu ochii de ceară.

Am hainele gata? Ciorapii? Văpseaua?
...în meri înflorind ticăia cucuveaua...

(șoferul pornește la drum
șoferul mașinii de fum
... și fumul
m'asteaptă la scară...
e frig... și
e seară)

- sunt gata, iubitu! Vin!
(iubitului - negru tain)

...și zburăm...și zburăm...și zburăm...

* * * *

Câmpie - la umărul drept
la umărul stâng.
Înaltul din grăuri în luturi îl strâng -
geamăt de bulgări
frământări de țărână.

... rămână
din mine
o mână - o mână,
măcar, de 'ntrebare...

... tăcerea
răsare...

... uitarea
răsare...

(Și soarele, unde e? unde e? oare?)

ceată apasă,
apasă'n câmpie
când ziua învie,
când macii în sânge
învie!!!

(- Îngăduie - spun - doar o clipă...
- grăbește, grăbește iubită!)

... câmpul se frânse...
... vin poduri și poduri de-acum...
(grăbește, iubită!
grăbește la drum)

- Am ajuns!
goptește șoferul.
Te-aș teaptă iubitul: hîngerul...

*
"Să ai o zi bună!"
îi spun.
"Somnul bun!"

rânjește
șoferul
nebun...

Pagini de Istorie Literară

de

NICOLAE NOVAC

MIHAIL KOGĂLNICEANU

În acele vremuri când cultura românească își căuta un drum de afirmare în structura europeană, Dumnezeu a dat neamului nostru un număr de minți înțelepte și suflete mari, cum a fost Alexandru Odobescu și Bogdan Petriceicu Hașdeu, alături de cari stă cu cinste și Mihail Kogălniceanu.

Fiu al vornicului Ilie Kogălniceanu și al Catincăi Stavilă, de origine italiană, Mihail Kogălniceanu s'a născut în ziua de 6 Septemvrie a anului 1817, primind de mic o educație aleasă cu dascăli români și francezi, între anii 1825-1834 la Iași. Este trimis apoi în Franța (1834), și Germania (1835), pentru completarea studiilor. Aci, deși în vârstă de abia douăzeci de ani, tânărul Kogălniceanu publică în anul 1837 trei lucrări valoroase pentru vremea aceea, și anume: "LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ SAU VALAHA" (în limba germană); "SCHIȚA ASUPRA ISTORIEI, OBICEIURILOR ȘI LIMBII ȚIGANILOR" și "ISTORIA VALAHIEI, ȚĂRII ROMÂNEȘTI, MOLDOVEI ȘI A ROMANILOR DE PESTE DUNARE," ambele în limba franceză, dovedind, pe lângă un mare talent literar, putere de pătrundere, analiză și observație.

Marea sa personalitate începe însă să se desvolte și să se afirme, după ce se întoarce la Iași, în anul 1838, când scoate prima sa revistă literară ALAUTA ROMÂNEASCĂ, urmată în 1840 de DACIA LITERARĂ și FOAIE SATEASCĂ A PRINCIPATULUI MOLDOVEI care va avea ca supliment o "Foaie pentru agricultură, industrie și negoț" și apoi o "Foaie de învățături folositoare" ce au fost răspândite prin satele Moldovei. Aceste FOI ale lui Kogălniceanu, arată interesul pe care el îl are pentru pătura de jos, țărănimea românească, pe care a iubit-o cu pasiune și pentru drepturile căreia a luptat toată viața, atât pe tărâm politic cât și educativ național.



Mihail Kogălniceanu.

Viața lui Kogălniceanu este nespus de bogată în fapte și acțiuni de o importanță covârșitoare atât din punct de vedere istoric cât și cultural, iar activitatea lui, este nespus de variată, încât, pentru a trece doar în revistă tot ce a împlinit sau încercat să îplinească el, într-o viață de om, s'ar putea scrie, volume întregi. Noi, ne vom mulțumi însă a scoate în evidență aici și a sublinia numai ceea ce credem că este mai important, pentru a contura profilul acestui mare cărturar și clar văzător om politic, care a fost Kogălniceanu. Trebuie să ținem însă seama că în vremea aceea, națiunea română din cele două principate, Moldova și Muntenia, lupta pentru realizarea Unirii și pentru independență, sătulă de amestecul străinilor, Ruși sau Turci, în treburile interne ale celor două țări românești. Și Kogălniceanu s'a dăruit, cu trup și suflet, acestei lupte de emancipare a poporului român, ca, în anul 1862, când Principatele Unite Moldova și Muntenia vor lua numele de România, el să fie Președintele Consiliului de Miniștri și Ministru de interne, sub cel dintâi domnitor: Alexandru Ion Cuza.

Drumul pe care l-a străbătut Kogălniceanu dela întoarcerea sa dela studii din Germania și până să ajungă la Președinția Consiliului de Miniștri al României, este lung și bogat, nu numai în realizări, ci și în înfrângeri și suferințe.

Ca să-și poată duce la îndeplinire idealul de luminare a satelor Kogălniceanu cumpără în anul 1840 o tipografie și pune bazele unei edituri proprii sub numele de "Cantora Foaiei satești" sau "Cantora Daciei literare." În același timp, în colecția "Repertoriul Teatrului Național din Iași" îi apare adaptarea comediei "Două femei împotriva unui bărbat" și traducerea piesei "Orbul fericit." Istoria patriei îl pasionează



Domnitorul Alexandru Cuza în drum spre deschiderea Parlamentului ... (1862)

însă nespus de mult și tipărește o revistă pentru editarea documentelor și studiilor istorice, sub titlul "Arhiva Românească" în 1841, după ce, în același an publică în broșură "Iluzii pierdute — Un întâi amor"; în 1842 întemeiază un "Calendar pentru poporul românesc" care va apare regulat în fiecare an, până în 1846, având la partea literară colaborarea lui Vasile Alexandri și Costache Negruzzi. În 1843 este numit profesor de istorie la Academia Mihăileană din Iași, post pe care, de sigur, îl merita cu prisosință.

După ce publică din Ianuarie și până în Octomvrie 1844: "Foaie științifică și literară" al cărei titlu original fusese PROPĂȘIREA, dar fusese schimbat de cenzură, și după ce începe publicarea acelor faimoase documente de cronici românești sub titlul LETOPISEȚILE ȚĂRII MOLDOVEI care se vor termina în 1852, Kogălniceanu este silit să ia drumul pribegiei în 1846 din cauza conjuncturilor politice nefavorabile din Moldova. Se stabilește la Paris și vizitează Spania, scriind în limba franceză "Note despre Spania" în care scoate în evidență unele apropieri între obiceiurile și folclorul spaniol și cel român.

Când izbucnește revoluția românească din 1848, Kogălniceanu ia parte la ea și, după ce revoluția este înfrântă, el se refugiază în Bucovina, unde își continuă activitatea publicistică și revoluționară, în folosul neamului.

În 1850, Kogălniceanu publică în "Gazeta de Moldova," un fragment din "Tainele inimei," considerat ca prima încercare de roman original în limba română. Când, în anul 1853, apare în traducerea lui T. Codrescu romanul "Coliba lui Moș Toma" al scriitoarei americane Harriet Beecher Stowe, Kogălniceanu scrie o introducere la acest roman "Ochire istorică asupra sclăviei," în care analizează originea sclăviei și trece în revistă practica ei dealungul istoriei.

Odată cu apariția ziarului "Steaua Dunării" în 1855, Kogălniceanu intră efectiv în arena luptelor pentru unirea principatelor pe care o va duce și ca deputat al adunării Ad-hoc a Moldovei și apoi, și după alegerea lui Cuza ca domn al Moldovei, până în 1860 când mult dorita și visata Unire se va înlăptui . . .

După ce rostește în Adunarea Generală a României acel faimos discurs al său asupra "Îmbunătățirii soartei țărănilor," Kogălniceanu îl sprijină pe Cuza la toate marile sale reforme care vor culmina cu lovitura de stat de 2 Mai 1864.

În 1868, Mihail Kogălniceanu este ales membru al Academiei Române.

După detronarea lui Cuza, Kogălniceanu mai figurează ca Ministru de interne în guvernul prezidat de Dimitrie Ghica.

La vârsta de 74 de ani, marele luptător național și om de știință și litere român Mihai Kogălniceanu, moare în urma unei operații la Paris în Franța, în ziua de 20 Iunie 1891, departe de țara pe care a iubit-o și căreia i-a sacrificat toate zilele vieții sale. Trupul său neînsuflețit este adus la Iași și depus spre veșnică odihnă în cimitirul Eternitatea, plâns fiind de țara întreagă, care pierdea un bun fiu al ei, a cărui viață și fapte, vor rămâne veșnic în amintirea poporului pe care el l-a iubit atât de mult.



MIRA SIMIAN:



DESPĂRTIRE

Intrați în mine cimitire hawaiene
Palmieri înalți moartea-mi legănați
Bărți albe, păsări, frunze plutitoare
Bucăți de lemn cu corpuri arse în soare
Pești vii, veniți, duceți-mă la mal.

Am rătăcit prin parcuri tropicale
Am ascultat tăcerea unui lac
Și în zăpada vârfurilor goale
Am căutat răspunsul unui veac.

Val de culoare, rochii hawaiene,
Negrul păcat al unui păr nativ,
Veniți încolăciți-mă în trene
Și în bătaia tobelor bahiene
Duceți-mă la groapă, la sfârșit.



S. G. THEODORU:

Inserare

Rod de păpădie, sferă, evantai,
Drum îți faci cu vântul chiar în luna Mai
Sub priviri de stele ce clipește timid;
Mici grăunțe negre aripi își deschid.

Treci pe cer și plaiuri lute ca un zvon
Ce-a pornit în lume dintr'un sfânt advon,
Negru fir pe care soarele te-a copt
Ți-ai pierdut în umbre, vara, după opt.

Pulberi de cristale toate 'ncet s'au stins,
Noaptea poartă pașii unui nou învins.
Jalea crește dorul, dorul, mângâieri
Ce'nfloresc pe-altarul zilelor de ieri.

EGLANTINA DASCHIEVICI:

FRUMOASĂ BASARABIE!

Țopila Țării noastre,
Frumoasă Basarabie,
In sânul tău tu ții comori;
Cetăți cu umbre de Eroii,
Plaiuri cu mândri sori.
Hotin, Cetatea-Albă,
Orheiul și Soroca
De strajă stau
Din cele mai vechi timpuri,
Iar din tăcutele ruini,
Barasab cu șirul de străbuni
Și cei ce s'au jertfit
Spun

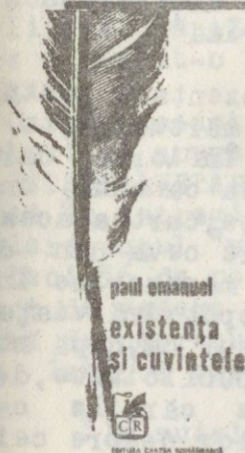
C'un destin bun ți-e merit.
Frumoasă Basarabie,
Ție, un destin bun
Ți-e merit.

Nistrule, du pe-a tale valuri
O rugăciune fierbinte.
Paharul suferinței tale
Să fie pe sfârșite.
Și tu, Crăiasă din Povești,
In veac, de-apururi să viețuiești.
Frumoasă Basarabie,
In veac de-apururi să viețuiești!



CĂRȚI

PAUL EMANUEL: EXISTENȚA ȘI CUVINTELE



Rare, nespuse de rare sunt cărțile ce ajung peste hotarele pe care citindu-le să nu te apuce greața constatând slugărnicia scriitorilor din România de azi, ce pentru o felie de pâine mai albă își vând conștiința și-și prostituează scrisul, adoptând cu prea mare ușurință sloganul partidului că, în aceste vremuri de răscruci istorice, nu se mai poate face artă de dragul artei, ci că ea - arta, trebuie pusă în serviciul so-

cietății socialiste și a "omului nou" creat de ea. Așa se face că, majoritatea cărților ce se publică acum acolo, sunt lipsite de cea mai elementară valoare literară și artistică.

Norocul face că se mai găsesc încă printre scriitorii de astăzi din țară și dintre aceia ce se încăpățânează a rămâne credincioși talentului cu care l-a binecuvântat Dumnezeu, punându-l în întregime în slujba împlirii și desăvârșirii lor artistice. Și cartea aceasta de poeme în versuri albe a d-lui Paul Emanuel vine să dovedească acest adevăr. Iată, ca exemplu poemul: NU DOAR DIN LUME:

"pătrunde-ncet în mine lumea la amurg
încît îmi pare o Romă închisă-n suflet
ce, totuși, mai tresare supt năvăliri barbare
ademenind soldații cu jocuri din țări
orientale

la zaruri prin taverne-ucigi apoi de slugi
căci mă-ntorc în astă seară
plin de amintiri de umbre și regrete:

nu doar din lume sînt ci și cer
și mai îndepărtat din neamul celui tănuit
ce-ți înnoiește fiecare floare
în timp cînd neguri mari pe urme cresc
și-mi acopăr fața prea bătrînă".

Intr'un scurt cuvînt de prezentare, poetul și traducătorul A.E. Baconsky, o mărturisește el însuși: "Poezie de adolescent înfiorat dar și de schimnic bătrîn, resemnat la canonul unei înțelepciuni a lucrurilor mute, cartea aceasta ce nu pare a unui debutant, are ceva din discreția claustrală a vechilor manuscrise în ale căror file autorii găseau deopotrivă viața și moartea. Și poate că e momentul ca, după atîta desfrîu de personalitate, de publicitate, de fotogenie, să ne regăsim printre cărțile care, cetite, nu lasă loc întrebărilor despre cei ce le-au scris".

Frumoase cuvinte pe marginea acestei cărți de debut a unui tînăr scriitor român, dar totodată și un aspru rechizitoriu adus "desfrîului" literar din România de azi.

*

MIRA SIMIAN: FARMECE

mira simian

FARMECE

EDITURA "MELE"
HONOLULU
1979

Mira Simian, poeta, scriitoarea și pictorița plecată dintre noi la o oră prea timpurie a unei dimineți și împliniri literare și artistice, înainte de a fi cunoscut din plin căldura soarelui realizării creației, lăsând în urmă-i doar câțiva ghiocel gingași, răsăriți sporadic din seninătatea gândului și sufletului ei, ce au fost adunați în acest buchet de fru-

moasă și ploasă aducere aminte, de către soțul "văduv și orfan", cum se botează singur poetul Ștefan Baciu în cartea sa "MIRA", împrumutând această expresie dela Miguel de Unamuno.

Cîndva, cînd nu vor mai exista "exiluri" și "exilați", datorită acestui gest de mare dragoste și înțelegere, Mira Simian se va întoarce acasă, pentru a-și găsi locul ce-l merită în literatura țării în care s'a născut și pe care a purtat-o permanent în inimă, peste mări și țări.

Cartea aceasta de poeme, împărțită în patru cicluri, și anume: FARMECE, CÂNTEC DE FRUNZĂ, UȘI și INTERPLANETARIU, cuprinde "opera poetică a Mirei în întregime", ne-o spune în nota de încheiere, soțul "văduv și orfan", Ștefan Baciu.

Deci, 36 de poeme. Puțin, extrem de puțin din punct de vedere cantitativ, dar o adevărată comoară de nepretuit, din punct de vedere calitativ. Iată, ca exemplu, poemul; DUMINECA:

"In nuiielele singurătății am cules
Măceșul, pictura lacului,
Bradul, svăcnit din pământ
și retezat de vînt...
Rododendronul ascuns privind
Valul păsărilor înnebunit
Pîrăul, fuga zăpezii
și fraga, sânge verde.

Pe culmi de ghețari am căutat
Zăpada unui trifoi
Stîna, fără oi și ciobani...
Și-am ascultat raza
Bucium sau tobă de macumbă...

Iar în desaga serii am adus
Vîsla, căci pluta'm uitat-o pe Olt.

Poemele Mirei Simian, "nu sună din coadă". Ele conțin o muzicalitate și o frumusețe internă. Sunt răbufniri vulcanice ale unui suflet ce-și caută împlinirea dincolo de orice

forme stereotipe. Sunt fulgere și de multe ori chiar trăznete, ce izbucnesc dintr'o inimă pură, ce-și caută sălaş pe câmpul de narcise al creației literare. Și asta, într'o permanentă comuniune sufletească cu Țara, după cum se poate vedea și constata din scurtul poem DOINA:

"Oasele mamei mele
arse'n cuptorul chinezesc
fluiră doina
pe deal în sus
peste Pacific
spre Bujoreni..."

Mira Simian-Baciu, prin creațiile ei, puține ca număr, și-a câștigat totuși, un loc de cinste în literatura română.

AUREL D. BUGARIU

xxXxx

NOTE

* Incepând cu numărul din Decembrie 1980, BULETINUL CASA ROMÂNĂ, după cum s'a putut constata, a îmbrăcat haină nouă, prezentându-se cu o coaptă simbolică, a cărei realizare artistică o datorăm d-lui Viorel Radu. Pe această cale, de și cu întârziere nevoită din parte-ne, ținem să subliniem acest fapt și să-i aducem cele mai dragi și sincere mulțumiri, nădăjduind că ne va onora în viitor și cu alte contribuții artistice, pentru înfrumșetarea paginilor buletinului nostru.

*

* Credem că cei ce primesc BULETINUL CASA ROMÂNĂ, și-au putut da singuri seama de îmbunătățirile ce-au fost aduse, atât din punct de vedere al conținutului, cât și din punct de vedere tehnic. Pentru a putea merge înainte pe acest drum, avem nevoie de suportul material al cititorilor noștri, cu un abonament sau o donație.



Politica externă a Statelor Unite.

Dintr'o serie de întrevederi cu oameni de stat din alte țări și din pronunțări publice la diferite ocazii--relatate și comentate de presa americană și internațională--politica externă a Statelor Unite sub președenția lui Ronald Reagan se cristalizează destul de limpede.

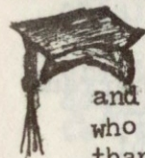
Prima mișcare, premergătoare strategiei internaționale, este o auto-examinare a capacității militare relative, cu scopul de a întări și asigura apărarea națională și poziția de negociere a Statelor Unite.

A doua mișcare pare să se adreseze aliaților tradiționali din lumea occidentală și din orientul îndepărtat pentru o re-afirmare a poziției de interes economic, politic și militar comun. La aceasta se poate adăuga efortul vizibil de a continua procesul de apropiere față de Republica populară chineză, pe baza unor interese reciproce, subliniate în cursul vizitei recente a secretarului de stat Alexander M. Haig, Jr., în Peking.

A treia mișcare anticipată de către guvernul președintelui Reagan, logică și firească, este reluarea firului de negocieri cu Uniunea sovietică în vederea reducerii armamentului strategic dintre cele două mari puteri (SALT).

În căutarea de argumente mai convingătoare pentru scopul unei adevărate destinderi internaționale, guvernul Reagan a accentuat două elemente esențiale. Primul este negocierea de pe o poziție de tărie militară în slujba păcii; al doilea, este ideea de "linkage"--legătura strânsă dintre reducerea de armament și respectarea independenței altor state, pe baza principiilor de drept internațional și de tratate. Cu alte cuvinte, efortul pentru reducerea de armament nu este un fenomen izolat ci el se leagă de întreaga filosofie a vieții, a drepturilor naționale și a libertăților individuale.

EXTRAS dintr'un discurs plin de înțelepciune, pronunțat de A. Bartlett Giamatti, președintele universității Yale, cu ocazia încheierii anului academic;



What concerns me most today is the way we have disconnected ideas from power in America and created for ourselves thoughtful citizens who disdain politics and politicians when more than ever we need to value politics and what politicians do; when more than ever we need to recognize that the calling to public life is one of the highest callings a society can make. We need to recognize that if we do not summon and send forth from ourselves a few of the highest quality to lead, the many cannot hold together in civility and dignity.

If a society assumes its politicians are venal, stupid, or self-serving, it will attract to its public life as an ongoing self-fulfilling prophecy the greedy, the knavish, and the dim. If...a culture like ours has wrongly persuaded itself that power is really mere force, and the use of power in its public or private life simply the exercise of force, then that culture will attract to leadership those who misunderstand power and who therefore cannot possibly use it correctly or well. ... A healthy society must never wish to have as its public servants people who only hunger to be in public life, who think power is a natural force, believe they will become immortal if they can tap into its sheer, natural flow....

Government is not the enemy, and neither are the people who elect governments. If we elect those who play on the forces that divide us, who play to our fears, we court a tragedy we may not be able to contain. And if we continue to elect those who denigrate what they pursue, who insist they are outsiders as they claw their way to the inside, we ought to ask if it is in our common interest to buy any more snake oil.

CÂND UN PARTIZAN ESTE ANGAJAT ÎN DISCUȚIE CONTRADICTORIE EL PIERDE DIN VEDERE ADEVĂRUL. TOT CE-L PREOCUPĂ ESTE SĂ CONVINĂ PE ASCULTĂTORI DE PROPRIA LUI CAUZĂ.

(din Platon)



Una din cele mai REALISTE ANALIZE a faptelor care condiționează atitudinea Uniunii Sovietice în relațiile internaționale ne-o oferă Colin S. Gray,¹ într'un articol recent intitulat "Cea mai primejdioasă decadă: misiunea istorică, legitimitatea și dinamica Imperiului Sovietic în decadal 1980." (Orbis, vol. 25, Nr. 1, 1981, pp. 13-28).

Autorul crede că decada care începe va fi extrem de primejdioasă "nu atât din cauza puterii Uniunii sovietice cât mai ales din cauza slăbiciunilor ei."

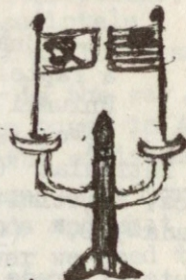
Iată, pe scurt, argumentele avansate de Gray. Mai întâi, autorul constată greșala continuă a occidentului de a nu recunoaște faptul că "USSR este un imperiu în toată puterea cuvântului" și că atitudinea și comportamentul ei în afacerile internaționale decurg din această realitate obiectivă.

Ca toate imperiile cunoscute în istorie, cel sovietic are o structură în care ținutul moscovit și Byelorusia formează nucleul iar celelalte cercuri în jurul acestui nucleu se sprijină unul pe altul. Politica Uniunii sovietice de după 1950, este dictată de dinamica acestui imperiu. "Nu îndrăznește să se retragă din teritorii nesigure (Germania de est în 1953; Ungaria și Polonia în 1956; Cehoslovacia în 1968; Polonia în 1980) pentru că orice pas înapoi, pe lângă pierderea teritoriului respectiv, ar arunca îndoială asupra legitimității altor teritorii de sub control." Mai mult chiar, Rusia sovietică trebuie să se bucure de hegemonie în relațiile ei cu Europa occidentală.

Expansiunea sovietică mai recentă (Afganistan în Dec. 1979) este justificată tocmai pe motivul că hotarele imperiului sunt ne-sigure. "Imperiul sovietic trebuie să-și extindă sfera de influență sau controlul fizic, altfel riscă să se prăbușească" (p. 15). "Festung Russland"--scrie autorul--este protejat de către țările din Europa de răsărit dar acele teritorii "conțin germele revoltei." Prin urmare Imperiul sovietic nu are și nu poate avea granițe ferme. "Orice țară independentă vecină cu sfera sovietică este

¹C. S. Gray este director al Studiilor de Securitate națională la Institutul Hudson, Croton-on-Hudson, N.Y.

privită ca o amenințare a unui imperiu fragil centrat în Moscova" (p. 16).



O altă primejdie decurge din chiar puterea militară uriașă care ar putea să tenteze conducerea militară sovietică să riște un atac scontând victorie. În concepția militară sovietică, chiar războiul atomic nu este 'fatalistically inevitable' ci mai degrabă posibil sau chiar probabil." Chiar dacă n'ar avea totală certitudine în victorie, "Uniunea Sovietică ar risca un război nuclear în cazul când conducătorii ei ar întrevedea o amenințare inerentă a integrității imperiului" (p. 18).

Deși ca putere militară, Rusia Sovietică este, în prezent comparabilă cu rivalii din vest, capacitatea ei economică este cu mult în urmă Statelor Unite, a Germaniei sau a Japoniei. Acest fapt tinde să reveleze că pe durată mai lungă, paritatea sau--în unele aspecte--chiar superioritatea militară sovietică prezentă, va fi contra-carată de puterile oponente cu potențial superior.

Prin urmare, primejdia unui război în decada noastră rezultă din două ipoteze plauzibile.

1. Penetrarea forțelor sovietice în teritorii noi pe baza unei presupunerii eronate că reacțiunea Statelor Unite și a aliaților ei va fi aceeași ca în cazul invaziei Afganistanului.

2. O estimare sovietică realistă a capacității forțelor antagoniste în această decadă și în perioada de după această decadă. Acest calcul, spune autorul, ar duce la inevitabila concluzie că cele mai favorabile condiții--militare, politice și psihologice--pentru o victorie sunt în decada 1980.

Autorul articolului crede însă că Statele Unite "would be determined, almost literally regardless of the assessed state of the military balance, to stand firm next time--whenever and wherever the next time happens to be" (p. 25).

Le Figaro Magazine (Paris), 21-27 Febr. 1981 (pp. 50-58) care apare cu fotografia PREȘEDINTELUI RONALD REAGAN pe copertă, mai dedică opt pagini din conținut unui INTERVIEW EXCLUSIV cu Domnia sa.

La întrebările puse de către Henri-Christian Girard și Alain Griotteray, cei doi corespondenți ai cotidianului francez, Președintele Reagan subliniază câteva idei de interes comun între cele două țări. Prima, este convingerea noului guvern American că "pacea nu poate să existe decât printr-o solidaritate a popoarelor libere împotriva tiraniei și opresiunii".



A doua este metoda prin care această solidaritate se poate obține. "Procesul de strânsă consultare cu conducătorii europeni va fi cheia principală în strategia diplomatică în vederea unei securități efective față de primejdia comună."

A treia idee enunțată de Președintele Reagan este convingerea personală că "poporul american ar considera orice atac contra Europei de vest drept atac împotriva Statelor Unite însăși."

A patra idee este o recunoaștere obiectivă că "Franța, ca stat suveran, este cu totul liberă să hotărască rolul pe care-l socotește potrivit să-l aibă în Europa și în restul lumii."

Cei doi ziaristi găsesc că determinarea Președintelui să lucreze în armonie atât cu societatea americană cât și cu cea internațională corespunde cu textul gravat pe placa de aramă pe masa lui de lucru:

Il n'y a pas de limites a ce g'un homme peut faire ni a ce qu'il est capable d'accomplir, pourvu qu'il ne soit pas poussé par l'ambition personnelle.



SUB TITLUL "Franța: marea schimbare" (The New York Review of Books, June 25, 1981, pp. 47-53), Stanley Hoffmann (profesor la universitatea Harvard), analizează rezultatul alegerilor recente de președinte în Franța.

Victoria candidatului de stânga, François Mitterand, reprezintă încoronarea unui efort politic îndelungat în cadrul Partidului socialist francez, cu concursul electoral al Partidului comunist francez, sub șefia lui, Georges Marchais.



Campania electorală a aliniat cele două forțe pe poziții antagoniste: Giscard d'Estaing ca "champion of the status quo"; Mitterand, apelând la spiritul de reforme socio-economice "un amestec de economie Keynesiană cu extinderea procesului de naționalizare."

În tactica electorală, ironia a făcut ca Mitterand să apeleze la masa de votanți în numele așa zisei "force tranquille"--o armă folosită de Giscard în alegerile din 1974. Stanley Hoffmann crede că "în ultima analiză, alegerile de la 10 Mai reprezintă o repudiare a lui Giscard mai degrabă decât o victorie a lui Mitterand."

Dilema economică pe care Hoffmann o anticipează se desprinde din procesul de naționalizare de care se leagă în mod inevitabil de o creștere a burocrației care ar putea împiedica dezvoltarea economică de care Franța are nevoie spre a absorbi șomajul.

O altă dilemă este de natură ideologică. Mitterand este "un apărător fervent a democrației, a libertăților individului și a drepturilor omului ... și un critic sever a Uniunii sovietice." Stanley Hoffmann ne mai spune că în tinerețe, Mitterand a fost "un protejé de François Mauriac."

Deși în cursul campaniei electorale noul președinte s'a pronunțat în favoarea sistemului de alianță NATO, "...how Mitterand will behave in power is an enigma...."?

PRIMA LEGE A UNUI ISTORIC ESTE SĂ NU ÎNGĂDUE VREUN NE-ADEVĂR. - A DOUA, SĂ NU SUPRIME NIMIC DIN ADEVĂR. BA MAI MULT, NICI SĂ NU TREZEASCĂ MĂCAR SUSPICIUNE DE NE-ADEVĂR ÎN SCRIERILE SALE.

(din Cicero)



Consiliul de administrație CRC deschide CAMPAANIA PENTRU REPARAREA IMOBILULUI din Montecito, 124.

Participarea la această bătălie se poate face pe două căi:

(1) Un santier de muncă voluntară se va deschide pe ziua de Mărcuri, 1 Iulie 1981, la care toți membrii comunității românești și prietenii lor din nordul Californiei sunt invitați să participe--o zi, două sau chiar câteva ore. Santierul va rămâne deschis în fiecare zi (cu excepția Duminicilor și a sărbătorilor mari), între orele 8 a.m. - 6 p.m., până la data de 1 Aug., 1981.

(2) Prin donatii bănești pentru cumpărarea materialului necesar lucrărilor de reparație.

Este vorba de un acoperiș nou, repararea plafonului și vopsitul sălii celei mari, repararea și vopsitul ușilor, ferestrelor și a celorlalte încăperi a le clădirii, inclusiv vopsitul pe din afară.

Pentru munca voluntară, telefonați la Nr. (415) 839-6292 indicând ziua (sau zilele) și orele la care puteți fi prezent (ă) pe șantier.

Pentru contribuția bănească, scrieți cecul pentru "CRC--Remodeling" și trimiteți-l la adresa casierului--Judith Smultea, Rt. 1, Box 367, Trinidad, CA. 95570.

Cu mulțumiri anticipate,

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE CRC

Oakland, la 14 Iunie, 1981

"CARACTERUL ESTE DESTINUL CĂLĂUZITOR AL OMULUI."

(din Heraclitus)

"NU CĂUTA AVANTAJE PE CĂI JOSNICE. AVANTAJELE REALIZATE PE ASTFEL DE CĂI SUNT PIERDERI."

(Hesiod)

La împlinirea CENTENARULUI de la nașterea marelui violinist și compozitor român GEORGE ENESCU, Casa Română & Capela va avea deosebita onoare să patroneze un

CONCERT de ANIVERSARE

pregătit sub îngrijirea și cu concursul bine cunoscutului Maestro profesor de muzică, violinist și dirijor de orchestră

EUGEN STOIA

Concertul va avea loc în seara de Sambătă, 22 Aug. 1981, ora 8:30 p.m. în sala cea mare a CRC. Va fi un eveniment muzical unic și mareț, la care sugerăm să vă rezervați locuri din vreme, cu ocazia trecerii pe la CRC sau prin telefon la CRC (415) 839-6292 sau la Dna Stamatescu-Greavu (415) 835-3095.

DUMINECĂ, 12 IULIE, între orele 10 a.m. - 4 p.m., va avea loca UN SIMPOZION în saloanele Casei Române & Capela (124 Montecito, Oakland, CA.) care se va deschide cu o scurtă rugăciune.

Tema simpozionului este "Relații ruso-române în perspectivă istorică" și va fi tratată în cinci comunicări pregătite sub coordonarea profesorului Alexander Parvu, Jr., Ceilalți contribuitori sunt Mihai Olteanu (San Francisco), Elena Stamatescu-Greavu (Oakland), Ilie J. Smultea (Trinidad), Dr. Emil Vicas (Montreal, Canada).

Simpozionul este accesibil publicului iar CRC invită pe toți doritorii să participe la discuția ce va avea loc după fiecare comunicare.

PICNICUL TRADITIONAL va avea loc pe ziua de DUMINECĂ, 15 AUG., 1981, în Knowland Park/Zoo (Oakland, CA.), începând de la ora 10 a.m. Serviciul religios, sub cerul liber, va fi oficiat la ora 11:00 de către G. Sa păr. Ioan Sirbu.

Toți românii și prietenii lor sunt invitați să vină să petrecem o zi de vară împreună. Mititei și băuturi răcoritoare vor fi la dispoziția doritorilor--pe lângă coșul de merinde pe care fiecare îl va aduce.

Tineri și bătrâni vor avea ocazia să se delecteze jucând volleyball, badminton și ascultând muzică românească. Copiii au ocazia să viziteze animalele din grădina zoologică situată în acelaș parc.

La Knowland Parc se poate ajunge ușor din șoselele Nr. 13, 50, 580 și din McArthur Freeway, prin 98th Ave.

Biblioteca CRC ține să mulțumească tuturor redacțiilor care bine voesc să ne trimită gazetele sau revistele pe care le publică. Cu fiecare din ele biblioteca se simte mai îmbogățită și în numărul viitor al Buletinului vom publica lista acestor valoroase revista care oglindesc cultura românească în diasporă.

Colecția de obiecte pentru un "garage sale" la CRC continuă. În curând vă vom comunica data acestei acțiuni, pentru care Vă rugăm să vedeți de ce obiecte nu mai aveți nevoie și să ne dați de știre.ca să venim să le ridicăm. Sau, și mai bine, aduceți-le Dvs. la CRC unde Dna Mandochi a binevoit să se ocupe de păstrarea lor temporară.

La încheierea serviciului religios de Duminecă, 14 Iunie, c., păr.Ioan Sirbu, a oficiat SLUJBA TAIINEI BOTEZULUI pentru Ștefan Teodor Petru, fiul recent născut al tinerei perechi Blumărel și Lidia Rista.

Odată cu felicitările fericitorilor părinți, urăm multă sănătate, noroc și fericire lui Ștefan Teodor Petru, primul prunc botezat la Casa Română & Capela.

† Comunitatea românească din nordul Californiei deplânge pierderea unui mult stimat și iubit membru Petre Sturzu (Sr.). S'a stins din viață la 23 Mai, 1981, la vârsta de 83 de ani, în urma unui atac cardiac ne-așteptat.

Sincere condoleanțe soției și fiului, tot Petre Sturzu (Jr.), care și-a adus părinții din România acum cinci ani și i-a așezat să trăiască comod în apropierea feciorului și a familiei sale.

Dumnezeu să-l odihnească și să-l așeze în rândul dreptilor.

Vii multumiri și aprecieri Prof. Alex. Blaga pentru donația personală a unui rând de vestimente preoțești pentru nevoile parohiei și Angela Jonescu pentru frumoasa colecție de \$194 tot pentru vestimente preoțești.

ACKNOWLEDGMENTS

CRC HEARTILY WELCOMES ITS 34TH FOUNDING MEMBER!

George & Trudy Danulescu

The Dunns moved from the San Francisco Peninsula a number of years ago to enjoy retirement in Escondido, California. George had been active in the founding efforts of our local Romanian Orthodox Parish "Invierea Domnului" and with Trudy, beginning September, 1964, had arranged with the Russian Orthodox Church in San Francisco to hold Romanian services in their chapel on Green St. & Van Ness Ave. A civil engineer by profession, George now devotes much of his time to his favorite hobbies--wood sculpture, violin-making and playing a hard-to-beat game of chess, while Trudy is active in their community. WE THANK YOU, George & Trudy, FOR YOUR CONTINUING SUPPORT.

Seven Spaces Remain on the Founders Plaque!

CRC continues to invite others to join its charter membership ranks. You will note that there remains space for a fourth column on the plaque for the engraving of the names of eleven more founders. Four lines have been reserved for Remus Bretoi, Petru Daraban, Mircea Gorenuc and the Danulescus. (Details concerning membership may be found in the subscription form enclosed.)

A WARM WELCOME ALSO TO
Our New Associate Members!

Constantin SPOREA.....Munich
Brij KANSAL...South San Francisco
Mihaela & Kevin MACK.....Berkeley

CRC welcomes the support of anyone interested in the Romanian culture and is particularly honored to welcome Mr. Kansal, who comes to San Francisco and Bechtel Corp. as an engineer from India. He is a person dedicated not

only to his native India and to his adopted American home but to the understanding and friendship of other cultures like our own.

CRC invites more of its friends abroad to join Dr. Sporea (a distinguished Romanian scholar and book collector and for many years a news analyst at Radio Free Europe) in the support of CRC. It also hopes that more of its young people and newcomers like the Macks (who met as students in Germany) will choose associate membership as a means to be a part of CRC in a limited way. (Dues are a nominal \$12/year., or \$1/month.)

REGULAR VOTING MEMBERSHIP presents a third alternative to membership in CRC. (Current dues are now \$60/yr., or \$5/month.)

NOTE

(1) Total CRC Membership now numbers 53:

- 35 individual founders (including 1 in progress)
- 1 organizational member "Invierea Domnului"
- 4 regular voting members
- 13 associate members (including 2 honorary)

(2) For more information, contact our newly appointed

Membership Chairman - Dan Didescu
at (415) 444-7447

OUR GRATITUDE TO OUR RECENT
Golden Book Donators

Eugen Coban (\$10)	Alexander Parvu (\$20)
Dan C. Didescu (\$25)	Ilie J. Smultea (\$50)

The Golden Book may be found under the Memorial Plaque or at the Reception Table at most functions. CRC is especially grateful to those who add their signatures to this list of founding contributors. It is these persons who first made the purchase of our Romanian Home possible and now help to meet our monthly mortgage obligation so that one day the Romanian-American Community can point to our lovely home & chapel and say, "Now this is truly ours." (Contributions and pledges are always welcome; use the enclosed form or mark your check "Golden Book Donation.")

FOUNDERS - TAKE NOTE!



Is your name included in our Charter Member Honor Roll this issue? If not, we hope you will try to make up your monthly assessment dues. CRC DEPENDS ON ITS MEMBERS to provide \$350 each month toward the mortgage payment. Rentals and Golden Book Donations help to make up the difference. Thus far we have managed to honor our instalment note payment each month, but each month your treasurer is fearful that the necessary funds might not be there the following month. Your sacrifice could make the difference. (Watch for the mailing of mid-year statements to all founders in July.)



MEMBERSHIP HONOR ROLL (Paid thru May)

Founders (53%):

Alexander Blaga	Geo. & Trudy Danulescu	Alexander Parvu
Valer Bursan	Angela Jonescu	Mircea Rațiu
Eugen Coban	Fam. George Jordan	John Simicin
Gh. Costache	Emeric Kalman	Ioan Sirbu
Dan Didescu	Fr. & Tr. Ocneanu	Ilie Smultea
John Dumitru	Mihai Olteanu	Judy Smultea
		E. Stamatescu-Greavu

Prospective Founders: Petru Daraban

Regular Voting Members (100%):

Sylvia Bogdan	Vasile Mihaileanu
Irina Bollog	Ion & Maria Manea-Manoliu

Associate Members (91%):

John Covinea	Paul & Angelica Sebastian
Antonio Docan	Constantin Sporea
Brij Kansal	Mircea Tanasescu
Kevin & Mihaela Mack	Dikran Tavagian
Nicolae Novac	Elizabeth Widican

Honorary Associates

Jean White Costache	Margot Munroe
---------------------	---------------

MEMORIAL PLAQUE DONATION

A Special Thank You to Ioan & Virginia Balaci for their \$19 donation to the engraving of the Founders Plaque.



SPECIAL BUILDING REPAIRS FUND GROWS

CRC wishes to publicly acknowledge with thanks the following contributors to this fund (now \$787) this past quarter:

Gheorghe Costache	100
Nicolae Dimitriu	50
Frances & Trajan Ocneanu	100
Ilie Smultea	50



It is pleased to announce also that the Parish Council of "Invierea Domnului," recognizing the importance of keeping our property in shape and the urgency of funds for costly repairs, voted to contribute \$500 to this fund. CRC wishes also to thank Dan Didescu for adding his name to the list of \$100 pledges.

YOUR DONATION, no matter how small, IS NEEDED!

(Reroofing and repainting of the hall will run into the thousands; we do not want to increase our indebtedness if we can help it. (Please mark checks "Building Repairs Fund"; they may be sent to CRC or directly to the treasurer, Mrs. J. Smultea, Rt. 1, Box 367, Trinidad, CA. 95570).

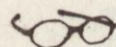
P. S. We hope you have noticed the most recent improvements at CRC: the newly painted white foyer (courtesy of John Moldovan) and the cement walk-way in back (the work of Gheorghe Mandochi). CRC salutes the labor of love accomplished by our home repairs chairman and resident-caretaker.

Please MARK Wednesday July 1st on your calendar. JULY will be WORK MONTH at CRC for those who can help in the renovation of our Romanian Home. Our president, Ilie

Smultea, will be in the area to get our summer projects on the road. Volunteer painters and roofers should call Mr. or Mrs. Gh. Mandochi at (415) 839-6292 to schedule their hours.



NOTE: A/O June 1981, the balance of the instalment note on our property is \$46,791. Approximately 11 3/4 years remain on the note at 8 1/2% interest; there is no prepayment penalty.



DO YOU READ & ENJOY BULETINUL CR?

If so, won't you show your appreciation by sending in your annual subscription donation of \$5 (\$10 is suggested for foreign subscribers for 1st-class mailing). Special donations are always welcome. (Please use the subscription form enclosed, or mark your check "Bulletin Subscription" of "Special Bulletin Donation.")

List of Current Paid 1981 Subscribers (47)

Ion & Virginia Balaci	J. V. Moldovan
George Beldescu	Nicolae Novac
Alexandru Blaga (1982)	Frances & Trajan Ocneanu
Sylvia Bogdan	Mircea Olteanu
Remus Bretoi	Alexander Parvu, Jr.
Barbara Brosh	Mary Patroan
Alexander Burz	Virgil Popa (Netherlands)
**Tiberius St. Ciorogariu	Ana Potop
(NJ) (1981-83)	Mircea Rațiu
*Eugen & Emilia Coban	Alexander Ronnett (ILL.)
Gheorghe Costache	(1981-85)
John Covinea (Indiana)	Paul & Angelica Sebastian
Petre Daraban	*John Simicin (Ind.)
Eglantina Daschievici (IL)	Ioan Sirbu
Antonio Docan	Ilie J. Smultea
*Dan C. Didescu	**Judith C. Smultea
*John Dumitru	Constantin Sporea (Munich)
Gigi Harabagiu	Elena Stamatescu-Greavu
Dan Ioan (Ohio)	Emil Tatu (L.A.)
Sorin Issvoran	*Mircea Tanasescu
Angela Jonescu	S. G. Theodoru (NY) ('82)
Emeric & Valeria Kalman	Nicholas Timiras
**Kevin & Mihaela Mack	Ovidiu Vuia (Germany) ('82)
*Ion & Maria Manea-Manoliu	
Dumitru Mihaescu (MICH)	
Vasile Mihailianu	

* Renewals in last quarter

** New Subscribers, last quarter

SPECIAL WELCOME TO NEW SUBSCRIBERS:

Mihaela & Kevin MACK - San Francisco

Tiberiu St. CIOROGARIU - Bernardsville, N.J.

NOTE: Please notify us of any omissions or address changes.

"MAY 10TH ANNIVERSARY CELEBRATION"

We would like to acknowledge with thanks all those who worked hard to provide a fine program and enjoyable dance evening:

Program Chairman: Nicolae Dimitriu

Keynote Speaker.....Mihai Olteanu

Recitations Marius Neacșu

Ion Stamatescu

Pianist.....Libby Smultea

Dance Music: Eugen Coban & Dan Didescu

Buffet: Frances Ocneanu, Chairman

Angela Jonescu

Nadia Mandochi

Refreshments: Alex Blaga & John Moldovan

Reception: Sylvia Bogdan, Angela Jonescu
& Judy Smultea

Setup & Clean-up: Gheorghe & Nadia Mandochi

A special thank-you is due Carol & Nicolae Dimitriu for preparing the mititei and to Frances Ocneanu for her buffet donations. (Never does this fine & loyal lady come to CRC empty-handed! You're appreciated, Frances!)

We would also like to thank those whose SPECIAL MAY 10TH DOOR DONATIONS made this one of our more profitable functions (\$101.05 net):

(\$10) Constantin Turcitu

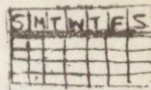
(\$5) Victor Cătan, E. Coban, Val Kalman, I. Lucean, Emil Matei, Ilse & John Moldovan, Frances & Trajan Ocneanu, Nicor Patroceanu, Viorel Popescu, Mircea Rațiu & Victor Schiopu

(\$3) Alex Blaga, Sylvia Bogdan, Kevin Mack, Manuela Selles & Judy Smultea

(\$2) Rose Clark, Ion Isvoranu, Angela Jonescu, Sorin Neagu, Victoria Neghiu, Noreen Neghiu, Elena Pirvan & Ion Stamatescu

That evening we were honored to have with us a guest from Toronto, Canada, Mr. Nicor Patroceanu.





July 1 - August 1: VOLUNTEER HALL REPAIR WORKSHOP AT CRC
(Roofing & Painting)



Please contact the Mandochis at CRC
(or call 839-6292 to schedule hours)

Sun. - July 12: 10 a.m. - 4 p.m. at CRC
SYMPOSIUM on "RUSSO-ROMANIAN RELATIONS
IN HISTORICAL PERSPECTIVE"

Coordinated by Prof. Alexander Parvu, Jr.

Participants:

Mihai Olteanu (San Francisco)
Elena Stamatescu-Greavu (Oakland)
Ilie J. Smultea (Trinidad)
Emil Vicas, M.D. (Montreal, CANADA)

Session will begin with a short prayer.
Lunch will be provided.

Sun. - August 15: ANNUAL CRC PICNIC - 10 a.m. - 5 p.m.
Knowland Park, Oakland



Religious Service at 11 a.m.
Mititei & drinks available, but
bring picnic baskets too.
Volleyball, badminton & Romanian music
Tombola (arranged by Nicolae Cazacu)
Knowland Park Zoo near-by for Children

DIRECTIONS

The Park may be reached from Highway 13,
50, 580 and the MacArthur Freeway by
98th Avenue.

Sat. - August 22 CRC-SPONSORED CONCERT - 8:30 p.m. - at CRC
Honoring

GEORGE ENESCU CENTENNIAL

Concert by

Maestro Eugen Stoia

Professor of Music & Conductor of the
San Jose Youth Symphony Orchestra



For this unique musical event, we suggest you make early
early reservations by calling CRC (839-6292) or our
ticket chairman, Elena Stamatescu-Greavu (415) 835-3095.

FONDATORII
(THE FOUNDERS)

Ioan & Virginia Balaci
Alexandru Blaga*
Remus Bretoi
Valer Bursan
Alexander Burz
Nicolae Cazacu*
Margareta Cismaru
Eugen Coban
Gheorghe Costache*
George & Trudy Danulescu
Dan C. Didescu
Nicolae Dimitriu*
John Dumitru
Mircea Goreniuc
Sorin Issvoran*
Angela Jonescu
Fam. George Jordan*
Emeric Kalman

Romeo Malattia &
Ottilia Bria Malattia
Niculae Moisidis
John V. & Ilse Moldovan*
Fam. Traian Ocneanu*
Anca & Mihai Olteanu
Alexander Parvu, Jr.
Eugen Popescu
Mircea Rațiu
John Simicin
Ioan Sirbu
Ilie J. Smultea*
Judith Clark Smultea*
Elena Stamatescu-Greavu
Eugen Stoia
Petre Sturzu
Leon Vasu

Prospective Founding Member: Petru Dărăban

Regular Voting Members

Sylvia Bogdan	Irina Bollog
Ion & Maria Manea-Manoliu	Vasile Mihaileanu

SPECIAL ACKNOWLEDGMENT TO:

Romanian Orthodox Parish "Invierea Domnului" &
Unirea dela Vest Society of the Union & League
of Romanian Societies of America

* 5 or more initial loan units

BOARD OF DIRECTORS

Alexander Blaga
Gheorghe Costache
Dan C. Didescu
Nicolae Dimitriu
John V. Moldovan
Trajan Ocneanu
Mihai Olteanu
Ilie Smultea
Elena Stamatescu-Greavu

OFFICERS

Pres. Ilie Smultea
Vice Pres....Mihai Olteanu
Secy. E. Stamatescu-Greavu
Treas. Judith Smultea
Gen. Mgr.....Gheorghe Costache



ISABELLA KERKHOVEN-CONSTANTINESCU:
----- P A Ş T I -----